

POWIAT
STALOWOWOLSKI

RENDA WADOWIA

Informator opracowany przez Fundację „Masz prawo” z siedzibą w Tarnobrzegu jako zadanie publiczne zlecone i sfinansowane ze środków otrzymanych od Powiatu Stalowowolskiego w ramach edukacji prawnej, o której mowa w ustawie z dnia 5 sierpnia 2015 r. o nieodpłatnej pomocy prawnej, nieodpłatnym poradnictwie obywatelskim oraz edukacji prawnej (Dz. U. 2015 poz. 1255 z późniejszymi zmianami), w związku z realizacją zadania prowadzenia punktu nieodpłatnej pomocy prawnej w Powiecie Stalowowolskim w 2025 roku.

TARNOBRZEG 2025

Z dniem 1 stycznia 2025 roku weszły w życie przepisy ustawy z dnia 26 lipca 2024 r. o zmianie ustawy o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych oraz niektórych innych ustaw (Dz. U. poz. 1243 z późn. zm.), wprowadzające tzw. rentę wdowią, to jest nowe zasady dla wdów i wdowców uprawnionych do renty rodzinnej po zmarłym małżonku pozwalające na ustalenie zbiegu renty rodzinnej z własnym świadczeniem emerytalno-rentowym, czyli: **emeryturą, emeryturą rolniczą, emeryturą lub rentą z ubezpieczenia społecznego rolników indywidualnych i członków ich rodzin, emeryturą wojskową, emeryturą policyjną, zasiłkiem przedemerytalnym, świadczeniem przedemerytalnym, emeryturą pomostową, nauczycielskim świadczeniem kompensacyjnym, rentą z tytułu niezdolności do pracy, w tym rentą szkoleniową, rentą rolniczą z tytułu niezdolności do pracy, rentą rolniczą szkoleniową, wojskową rentą inwalidzką albo policyjną rentą inwalidzką, specjalną emeryturą lub rentą przyznaną przez Prezesa Rady Ministrów, świadczeniem honorowym z tytułu ukończenia 100 lat.**

Pod pojęciem renty rodzinnej należy rozumieć nie tylko rentę rodzinną otrzymywaną z ZUS ale również rentę rodzinną, którą wypłacają inne organy emerytalne lub rentowe, czyli **policyjną rentę rodzinną, wojskową rentę rodzinną lub rolniczą rentę rodzinną**. Jeśli wdowa lub wdowiec ma ustalone prawo do świadczeń z ZUS oraz z innej instytucji emerytalnej lub rentowej, np. z: Kasy Rolniczego Ubezpieczenia Społecznego (KRUS), Wojskowego Biura Emerytalnego (WBE), Zakładu Emerytalno-Rentowego Ministerstwa Spraw Wewnętrznych i Administracji (ZER MSWiA), Biura Emerytalnego Służby Więziennej (BE SW), to najpierw zostanie potwierdzone prawo do łącznej wypłaty świadczeń, a potem każda z tych instytucji będzie odrębnie wypłacała świadczenie, za które odpowiada. Dane uprawnionego z innych instytucji organ emerytalno-rentowy, do którego złożono wniosek, pobierze we własnym zakresie.

Innymi słowy **renta wdowia** to możliwość pobierania renty rodzinnej po zmarłym małżonku i jednocześnie własnego świadczenia emerytalnego lub rentowego zgodnie z dokonany przez uprawnionego wyborem, przy czym jedno ze świadczeń będzie mogło być wypłacane w 100%, a drugie w 15%. W zależności od wyboru dokonanego przez wdowę lub wdowca, świadczenia te będą wypłacane w wysokości odpowiednio **100% własnego świadczenia oraz 15% renty rodzinnej** albo **100% renty rodzinnej oraz 15% własnego świadczenia**. Od **1 stycznia 2027 roku** zamiast 15%, świadczenie zbiegowe (drugie świadczenie) wypłacane będzie w **25%**.

To czy i na jakich zasadach można otrzymywać połączone świadczenia, będzie przedmiotem niniejszego opracowania.

UPRAWNIENI I WARUNKI WYPŁATY RENTY WDOWIEJ.

Prawo do wypłaty renty rodzinnej łącznie z innym świadczeniem przysługuje wdowie lub wdowcowi, po spełnieniu **łącznie** wszystkich następujących warunków:

1. osiągnięcia powszechnego wieku emerytalnego, to jest 60 lat (dla kobiet) i 65 lat (dla mężczyzn);
2. pozostawania we wspólności małżeńskiej do dnia śmierci małżonka;
3. nabycia prawa do renty rodzinnej po zmarłym małżonku nie wcześniej niż 5 lat przed osiągnięciem powszechnego wieku emerytalnego, to jest nie wcześniej niż przed osiągnięciem 55 lat (dla kobiet) i 60 lat (dla mężczyzn);
4. nie zawarcia nowego związku małżeńskiego po śmierci małżonka, po którym przysługuje renta rodzinna.

Wypłata renty rodzinnej z innym świadczeniem ustaje z dniem poprzedzającym dzień zawarcia nowego związku małżeńskiego przez osobę uprawnioną.

RODZAJE ŁĄCZONYCH ŚWIADCZEŃ.

Renta rodzinna, czyli:

- renta rodzinna, o której mowa w ustawie z dnia 29 maja 1974 r. o zaopatrzeniu inwalidów wojennych i wojskowych oraz ich rodzin (Dz. U. z 2023 r. poz. 1100 oraz z 2024 r. poz. 1243);
- renta rodzinna, o której mowa w ustawie z dnia 20 grudnia 1990 r. o ubezpieczeniu społecznym rolników (Dz. U. z 2024 r. poz. 90);
- wojskowa renta rodzinna, o której mowa w ustawie z dnia 10 grudnia 1993 r. o zaopatrzeniu emerytalnym żołnierzy zawodowych oraz ich rodzin;
- policyjna renta rodzinna, o której mowa w ustawie z dnia 18 lutego 1994 r. o zaopatrzeniu emerytalnym funkcjonariuszy Policji, Agencji Bezpieczeństwa Wewnętrznego, Agencji Wywiadu, Służby Kontrwywiadu Wojskowego, Służby Wywiadu Wojskowego, Centralnego Biura Antykorupcyjnego, Straży Granicznej, Straży Marszałkowskiej, Służby Ochrony Państwa, Państwowej Straży Pożarnej, Służby Celno-Skarbowej i Służby Więziennej oraz ich rodzin;
- renta rodzinna, o której mowa w ustawie z dnia 30 października 2002 r. o ubezpieczeniu społecznym z tytułu wypadków przy pracy i chorób zawodowych;

- renta rodzinna, o której mowa w ustawie z dnia 30 października 2002 r. o zaopatrzeniu z tytułu wypadków lub chorób zawodowych powstałych w szczególnych okolicznościach (Dz. U. z 2020 r. poz. 984);
- świadczenie pieniężne, o którym mowa w art. 1 ustawy z dnia 8 lutego 2023 r. o świadczeniu pieniężnym przysługującym członkom rodziny funkcjonariuszy lub żołnierzy zawodowych, których śmierć nastąpiła w związku ze służbą albo podjęciem poza służbą czynności ratowania życia lub zdrowia ludzkiego albo mienia (Dz. U. poz. 658).

Własne świadczenie emerytalno-rentowe, czyli:

- emerytura;
- emerytura rolnicza;
- emerytura z ubezpieczenia społecznego rolników indywidualnych i członków ich rodzin;
- emerytura wojskowa;
- emerytura policyjna;
- zasiłek przedemerytalny;
- świadczenie przedemerytalny;
- emerytura pomostowa;
- nauczycielskie świadczenie kompensacyjne;
- renta z tytułu niezdolności do pracy, w tym renta szkoleniowa;
- renta rolnicza z tytułu niezdolności do pracy, w tym renta rolnicza szkoleniowa;
- renta z ubezpieczenia społecznego rolników indywidualnych i członków ich rodzin;
- wojskowa renta inwalidzka;
- policyjna renta inwalidzka;
- (świadczenie specjalne) emerytura lub renta przyznana przez Prezesa Rady Ministrów w szczególnie uzasadnionych przypadkach, o ile z decyzji przyznającej to świadczenie wynika, że emerytura lub renta jest wypłacana niezależnie od wypłaty innych świadczeń;
- (świadczenie w drodze wyjątku) emerytura lub renta przyznana przez Prezesa Zakładu ubezpieczonym oraz pozostałym po nich członkom rodziny, którzy wskutek szczególnych okoliczności nie spełniają warunków wymaganych w ustawie do uzyskania prawa do emerytury lub renty, nie mogą - ze względu na całkowitą niezdolność do pracy lub wiek - podjąć pracy lub działalności objętej ubezpieczeniem społecznym i nie mają niezbędnych środków utrzymania
- świadczenie honorowe z tytułu ukończenia 100 lat życia, o którym mowa w ustawie z dnia 18 października 2024 r. o świadczeniu honorowym z tytułu ukończenia 100 lat życia (Dz. U. poz. 1674).

WYSOKOŚĆ RENTY WDOWIEJ.

Wdowie lub wdowcowi uprawnionym do renty rodzinnej oraz do własnego świadczenia wypłaca się, zależnie od dokonanego wyboru:

- przysługującą rentę rodzinną w **100%** oraz **15%** własnego świadczenia,
albo
- przysługujące własne świadczenie w **100%** oraz **15%** renty rodzinnej.

Wyboru, które świadczenie ma być wypłacane w 100%, a które w 15% uprawniony musi dokonać w momencie składania wniosku o ustalenie zbiegu ww. świadczeń.

Od **1 stycznia 2027 roku** uprawniony otrzyma nie **15%**, ale **25%** drugiego świadczenia.

Jeśli uprawniony wybierze 100% renty rodzinnej i ma przyznane **prawo do emerytury i okresowej emerytury kapitałowej**, zakład emerytalno-rentowy wypłaci 15% emerytury z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych i 15% okresowej emerytury kapitałowej.

Jeżeli oprócz prawa do renty rodzinnej i emerytury wdowa lub wdowiec ma prawo do **renty z tytułu niezdolności do pracy w związku z wypadkiem przy pracy lub chorobą zawodową**, to na wniosek uprawnionego może być wypłacane:

1. 100% renty rodzinnej, 15% emerytury i 50% renty z tytułu niezdolności do pracy z ubezpieczenia wypadkowego, albo
2. 100% emerytury, 15% renty rodzinnej i 50% renty z tytułu niezdolności do pracy z ubezpieczenia wypadkowego, albo
3. 100% renty z tytułu niezdolności do pracy z ubezpieczenia wypadkowego, 15% renty rodzinnej i 50% emerytury.

Wysokość sumy świadczeń wypłacanych w zbiegu nie może przekroczyć trzykrotności kwoty najniższej emerytury, o której mowa w art. 85 ust. 2 ustawy z dnia 17 grudnia 1998 r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych. Zgodnie z komunikatem Prezesa Zakładu Ubezpieczeń Społecznych z dnia 18 lutego 2025 r. w sprawie kwoty najniższej emerytury i renty, dodatku pielęgnacyjnego i dodatku dla sierot zupełnych, kwot maksymalnych zmniejszeń emerytur i rent oraz kwot emerytur i rent wolnych od egzekucji i potrąceń **od 1 marca 2025 roku najniższa emerytura wynosi 1 878,91 zł brutto, a jej trzykrotność to 5 636,73 zł brutto.**

Do limitu ustalonych świadczeń w zbiegu, o którym mowa powyżej, uwzględnia się świadczenia wypłacane łącznie (w zbiegu), a także świadczenia wypłacane przez instytucje zagraniczne oraz świadczenia i dodatki o charakterze innym niż jednorazowe wypłacane na podstawie ustawy o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych lub na podstawie odrębnych przepisów wraz z łączonymi świadczeniami.

W przypadku **przekroczenia limitu trzykrotności kwoty najniższej emerytury**, świadczenia podlegające łączeniu ulegają **pomniejszeniu o kwotę przekroczenia** według kolejności:

1. świadczenia finansowane z budżetu państwa:
 - a) świadczenia z zaopatrzenia emerytalno-rentowego żołnierzy zawodowych,
 - b) świadczenia z zaopatrzenia emerytalno-rentowego funkcjonariuszy Policji, Urzędu Ochrony Państwa, Agencji Bezpieczeństwa Wewnętrznego, Agencji Wywiadu, Służby Kontrwywiadu Wojskowego, Służby Wywiadu Wojskowego, Centralnego Biura Antykorupcyjnego, Straży Granicznej, Straży Marszałkowskiej, Biura Ochrony Rządu, Służby Ochrony Państwa, Państwowej Straży Pożarnej, Służby Celnej, Służby Celno-Skarbowej i Służby Więziennej,
 - c) inne świadczenia;
2. świadczenia finansowane z Funduszu Emerytalno-Rentowego Kasy Rolniczego Ubezpieczenia Społecznego;
3. świadczenia finansowane z Funduszu Pracy;
4. świadczenia finansowane z Funduszu Emerytur Pomostowych;
5. świadczenia finansowane z Funduszu.

W sytuacji ww. przekroczenia limitu zakład emerytalno-rentowy wyda decyzję, w której poinformuje uprawnionego o pomniejszeniu wypłacanych świadczeń.

Jeśli renta rodzinna lub własne świadczenie będzie wyższe od kwoty limitu, nadal będzie wypłacane jedno ze świadczeń – wyższe lub to, które wybierze uprawniony (nie przysługuje wówczas prawo do wypłaty renty rodzinnej łącznie z własnym świadczeniem w ramach renty wdowiej).

USTALENIE PRAWA DO WYPŁATY RENTY WDOWIEJ.

Jeśli wdowa lub wdowiec nie ma dotychczas przyznanej renty rodzinnej lub własnego świadczenia, a spełnia warunki do ich przyznania, **w pierwszej kolejności powinna złożyć wniosek o oba te świadczenia**. Następnie składa wniosek o ustalenie zbiegu świadczeń z rentą rodzinną.

Jeśli wdowa lub wdowiec ma prawo do renty rodzinnej oraz do własnego świadczenia, to do wniosku o połączenie świadczeń z rentą rodzinną nie musi dołączać żadnych dokumentów. Jeśli zakład emerytalno-rentowy uzna, że do rozpatrzenia wniosku uprawnionego niezbędne są dokumenty, których nie ma, wezwie do ich dostarczenia.

Uprawniony może złożyć wniosek w każdym organie emerytalnym lub rentowym, w którym ma ustalone prawo do renty rodzinnej bądź do innego świadczenia emerytalno-rentowego, które może łączyć z rentą rodzinną.

Zakład emerytalno-rentowy wypłaci połączone świadczenia (rentę rodzinną z własnym świadczeniem) w ramach renty wdowiej od miesiąca w którym uprawniony złoży wniosek, jednak nie wcześniej niż od spełnienia warunków.

Wniosek do ZUS.

Wzór wniosku o ustalenie zbiegu świadczeń z rentą rodzinną (ERWD) jest dostępny na stronie internetowej www.zus.pl i w każdej placówce ZUS. Uprawniony może też złożyć elektronicznie wniosek o ustalenie zbiegu świadczeń z rentą rodzinną za pomocą konta na Platformie Usług Elektronicznych (PUE)/eZUS.

Wniosek do KRUS.

Wzór wniosku o ustalenie zbiegu świadczeń z rentą rodzinną (KRUS-WD-01-01/2025) jest dostępny na stronie internetowej www.gov.pl/krus i w każdej placówce KRUS. Wniosek można złożyć w dowolnym Oddziale Regionalnym lub Placówce Terenowej KRUS – osobiście lub pocztą albo przez elektroniczną skrzynkę podawczą KRUS – ePUAP, podpisany kwalifikowanym podpisem elektronicznym lub podpisem zaufanym.

Wniosek do ZER MSWiA.

Wniosek o ustalenie zbiegu świadczeń z rentą rodzinną (ZER WU RWD/2025) dostępny jest na stronie internetowej www.gov.pl/web/zermstwa/renta-wdowia oraz w Punktach Obsługi Klienta (POK). Jeżeli wdowa lub wdowiec ma prawo do przynajmniej jednego świadczenia w ZER MSWiA albo się o nie ubiega, to może złożyć wniosek o ustalenie zbiegu świadczeń w ramach renty wdowiej:

- osobiście, przez pełnomocnika lub przez osobę sprawującą faktyczną opiekę, w Punktach Obsługi Klienta (POK);
- pocztą na adres ZER MSWiA;
- elektronicznie przez ePUAP na skrzynkę podawczą ZER MSWiA, podpisany profilem zaufanym lub kwalifikowanym podpisem elektronicznym;

- za pośrednictwem systemu e-Doręczeń na adres skrzynki e-Doręczeń ZER MSWiA: AE:PL-79814-51213-DIJVJ-17.

Wniosek do BE SW.

Wniosek o ustalenie zbiegu świadczeń z rentą rodzinną dostępny jest na stronie internetowej www.sw.gov.pl/jednostka/biuro-emerytalne/ w zakładce: Renta wdowia-ustalenie zbiegu lub do pobrania oraz w siedzibach Wojskowych Biur Emerytalnych. Jeśli wdowa lub wdowiec ma prawo do przynajmniej jednego świadczenia (renty rodzinnej, emerytury, renty inwalidzkiej) w Biurze Emerytalnym Służby Więziennej albo ubiega się o te świadczenia może złożyć wniosek o ustalenie zbiegu świadczeń w ramach uprawnień do tzw. renty wdowiej:

- pocztą na adres BE SW;
- elektronicznie przez e-PUAP na skrzynkę podawczą BE SW, podpisany profilem zaufanym lub kwalifikowanym podpisem elektronicznym;
- za pośrednictwem systemu e-doręczeń na adres skrzynki e-Doręczeń BE SW: AE:PL-35459-40809-TFCFA-24.

Wniosek do WBE.

Wniosek dostępny jest na stronach internetowych i w siedzibach poszczególnych Wojskowych Biur Emerytalnych (www.gov.pl/web/obrona-narodowa/wojskowe-biura-emerytalne, w tym m.in. wberzeszow.wp.mil.pl w zakładce DRUKI DO POBRANIA).